

Na osnovu člana 12 st. 5 i 6 i člana 14 stav 5 Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja („Službeni list RCG”, broj 28/06 i „Službeni list CG”, br. 28/11 i 48/15), Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede donijelo je

Pravilnik o fitosanitarnim mjerama za sprečavanje unošenja i širenja bakterije *Xylella fastidiosa* (Wells et al.)*

Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 58/2025 od 9.6.2025. godine, a stupio je na snagu 17.6.2025.

*U ovaj pravilnik prenijete su:

Implementirajuća Regulativa Komisije (EU) 2020/1201 od 14. avgusta 2020. u pogledu mjera za sprečavanje unošenja i širenja u Uniju *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) (Commission Implementing Regulation as regards measures to prevent the introduction into and the spread within the Union of *Xylella fastidiosa* (Wells et al.); Implementirajuća Regulativa Komisije (EU) 2021/1688 od 20. septembra 2021. o dopunama Implementirajuće Regulativa Komisije (EU) 2020/1201 u vezi sa listama biljaka domaćina i određenih biljaka i testova za identifikaciju *Xylella fastidiosa* (Commission Implementing Regulation (EU) 2021/1688 of 20 September 2021 amending Implementing Regulation (EU) 2020/1201 as regards the lists of host plants and specified plants, and the tests for the identification of *Xylella fastidiosa*); Implementirajuća Regulativa Komisije (EU) 2021/2130 od 2 decembra 2021. o dopunama Implementirajuće Regulativa Komisije (EU) 2020/1201 u dijelu liste bilja osjetljivog na *Xylella fastidiosa* (Commission Implementing Regulation (EU) 2021/2130 of 2 December 2021 amending Implementing Regulation (EU) 2020/1201 as regards the lists of plants known to be susceptible to *Xylella fastidiosa*); Implementirajuća Regulativa Komisije (EU) 2023/1706 od 7. septembra 2023 o dopunama Implementirajuće Regulativa Komisije (EU) 2020/1201 u dijelu liste bilja osjetljivog na *Xylella fastidiosa* (Commission Implementing Regulation (EU) 2023/1706 of 7 September 2023 amending Implementing Regulation (EU) 2020/1201 as regards the lists of plants known to be susceptible to *Xylella fastidiosa*); Implementirajuća Regulativa Komisije (EU) 2024/1320 od 15. maja 2024. o dopuni Implementirajuće Regulative Komisije (EU) 2020/1201 u dijelu liste inficiranih područja za suzbijanje *Xylella fastidiosa* (Commission Implementing Regulation (EU) 2024/1320 of 15 May 2024 amending Implementing Regulation (EU) 2020/1201 as regards the list of infected zones for containment of *Xylella fastidiosa*); Implementirajuća Regulativa Komisije (EU) 2024/2507 od 26. septembra 2024. o izmjenama i dopunama Implementirajuće Regulative Komisije (EU) 2020/1201 u dijelu mjera za sprečavanje unošenja i širenja u Uniju *Xylella fastidiosa* i dopunama Implementirajuće Regulative Komisije (EU) 2020/1770 u dijelu liste biljnih vrsta koje nisu izuzete od zahtjeva koda sledljivosti za biljne pasoše (Commission Implementing Regulation (EU) 2024/2507 of 26 September 2024 amending and correcting Implementing Regulation (EU) 2020/1201 as regards measures to prevent the introduction into and spread within the Union of *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) and amending Implementing Regulation (EU) 2020/1770 as regards the list of plant species not exempted from the traceability code requirement for plant passports).

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se fitosanitarne mjere za sprečavanje unošenja i širenja, otkrivanje i iskorjenjivanje bakterije *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) i njenih podvrsta (u daljem tekstu: štetni organizam) na određenom bilju i granice područja ako je štetni organizam prisutan ili postoji rizik od njegovog prisustva, kao i način notifikacije u skladu sa obavezama preuzetim odgovarajućim međunarodnim sporazumima.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- a) **biljke domaćini** su biljke namijenjene sadnji, osim sjemena, koje pripada rodovima ili vrstama koje su date u Prilogu 1;
- b) **određeno bilje** su biljke domaćini namijenjene sadnji, osim sjemena, koje pripadaju rodovima ili vrstama koje su date u Prilogu 2 i za koje je poznato da su osjetljive na podvrste štetnog organizma;
- c) **vektori** su insekti iz grupe *Cicadomorpha* za koje je poznato da prenose štetni organizam na biljke ili bilo koji drugi insekti za koje postoji sumnja da prenose štetni organizam.

Posebni nadzor

Član 3

(1) Radi utvrđivanja prisustva i sprečavanja širenja štetnog organizma na teritoriji Crne Gore sprovodi se godišnji posebni nadzor biljaka domaćina, koji može obuhvatiti i vektore, kao i u slučaju sumnje na zarazu, svih drugih biljnih vrsta radi otkrivanja štetnog organizma, u skladu sa programom fitosanitarnih mjera.

(2) Posebni nadzor sprovodi organ uprave nadležan za zdravstvenu zaštitu bilja (u daljem tekstu: Uprava) ili se poseban nadzor sprovodi pod službenim nadzorom Uprave.

(3) Posebni nadzor se sprovodi na osnovu nivoa rizika na otvorenom polju (usjevi, voćnjaci, vinogradi), u rasadnicima,

vrtnim centrima, trgovačkim centrima, prirodnim područjima i drugim lokacijama gdje se nalaze biljke domaćini.

(4) Posebni nadzor vrši se vizuelnim pregledom sa uzorkovanjem bilja namijenjenog sadnji, po potrebi i vektora, i laboratorijskim ispitivanjima, u skladu sa smjericama za statistički pouzdane nadzore *Xylella fastidiosa* Evropske agencije za bezbjednost hrane (u daljem tekstu: EFSA smjernice), zasnovane na riziku, tako da plan nadzora i način uzorkovanja omogućava da se sa dovoljnim nivoom pouzdanosti, utvrdi nizak nivo prisustva štetnog organizma.

(5) Kada se utvrdi prisustvo štetnog organizma u vektoru, na području za koje nije poznato da je na njemu prisutan štetni organizam, sprovodi se posebni nadzor u krugu od najmanje 400 m oko pronađenog zaraženog vektora, kao i uzorkovanje i testiranje biljaka domaćina, i u slučaju sumnje na zarazu, svih drugih biljnih vrsta.

(6) Posebni nadzor vrši se u odgovarajućem periodu godine, uzimajući u obzir biologiju štetnog organizma i njegovih vektora, prisustvo i biologiju biljaka domaćina, naučne i tehničke podatke navedene u EFSA smjericama.

(7) Prisustvo štetnog organizma utvrđuje se jednim od molekularnih testova datih u Prilogu 3, a u slučaju pozitivnih rezultata na neobilježenom području, prisustvo se utvrđuje još jednim pozitivnim molekularnim testom, koji je usmjeren na različite dijelove genoma i koji se sprovodi na istom uzorku bilja ili na istom biljnom ekstraktu.

(8) Identifikacija podvrsta štetnog organizma sprovodi se na svakoj vrsti bilja za koju se utvrdi da je zaražena u obilježenom području, jednim od molekularnih testova iz dijela B Priloga 3.

Obilježeno područje

Član 4

(1) Kada se prisustvo štetnog organizma utvrdi na bilju, područje na kojem je utvrđeno prisustvo štetnog organizma bez odlaganja se obilježava.

(2) Ako se utvrdi prisustvo jedne ili više podvrsta štetnog organizma, obilježeno područje može da se odnosi samo na utvrđene podvrste štetnog organizma.

(3) Za vrijeme utvrđivanja prisustva podvrste štetnog organizma, obilježeno područje se odnosi na sve podvrste štetnog organizma.

(4) Obilježeno područje sastoji se od zaraženog i sigurnosnog područja.

(5) Zaraženo područje je područje u poluprečniku od 50 m oko biljke za koju je utvrđeno da je zaražena štetnim organizmom.

(6) Sigurnosno područje je:

a) najmanje 2,5 km širine od granice zaraženog područja, u slučaju kada se sprovode mjere iskorjenjivanja štetnog organizma;

b) najmanje 5 km širine od granice zaraženog područja, u slučaju kada se sprovode mjere suzbijanja štetnog organizma.

(7) Listu obilježenih područja Uprava objavljuje na svojoj internet stranici.

(8) Sigurnosno područje može se smanjiti na širinu od najmanje 1 km ako se utvrdi sa visokim stepenom pouzdanosti da se štetni organizam nije širio u odnosu na stanje u trenutku utvrđivanja prisustva i ako:

a) je određeno bilje u zaraženom području, bez obzira na njegovo zdravstveno stanje, odmah uzorkovano i uklonjeno;

b) od preduzimanja mjera iskorjenjivanja nije utvrđeno da su druge biljke zaražene štetnim organizmom u zaraženom području, na osnovu službenih ispitivanja sprovedenih najmanje jednom godišnje u skladu sa EFSA smjericama;

c) je sproveden nadzor najmanje jednom tokom prve godine nakon utvrđivanja prisustva štetnog organizma, u području širine od najmanje 2,5 km oko zaraženog područja, kojim je utvrđeno da na tom području nema prisustva štetnog organizma, uključujući testiranje biljaka domaćina u skladu sa EFSA smjericama, tako da plan nadzora i način uzorkovanja omogućava da se sa najmanje 90% pouzdanosti utvrdi nivo prisustva zaraženog bilja od 1%, imajući u vidu da je u prvih 400 m oko zaražene biljke rizik veći nego u ostalom području;

d) nakon sprovedenih mjera iskorjenjivanja štetnog organizma, u zaraženom području nijesu utvrđeni vektori zaraženi štetnim organizmom, što je potvrđeno testiranjima dva puta u toku sezone leta vektora, u skladu sa međunarodnim standardima iz čega se zaključuje da je isključeno prirodno širenje štetnog organizma.

(9) Posebni nadzor iz stava 8 tačka a ovog člana, vrši se uzorkovanjem i laboratorijskim testiranjem bilja jednim od molekularnih testova datih u Prilogu 3, tako da plan nadzora i način uzorkovanja omogućava da se sa barem 90% pouzdanosti utvrdi nivo prisustva zaraženog bilja od 1%.

(10) Izuzetno od stava 1 ovog člana, područje na kojem je utvrđeno prisustvo štetnog organizma, ne obilježava se odmah, ako:

a) postoji dokaz da je štetni organizam nedavno unijet na područje sa biljem na kojem je utvrđen ili je prisustvo štetnog organizma utvrđeno na mjestu sa fizičkom zaštitom od vektora štetnog organizma;

b) se inspeksijskim pregledom utvrdi da je bilje bilo zaraženo prije unošenja na to područje;

c) je testiranjem potvrđeno da nijesu utvrđeni vektori zaraženi štetnim organizmom u blizini inficiranog bilja.

(11) U slučaju iz stava 10 ovog člana sprovodi se godišnji nadzor u području nalaza štetnog organizma, tokom najmanje jedne godine, radi utvrđivanja da li je zaraženo drugo bilje, osim bilja na kojem je utvrđeno prisustvo štetnog organizma i da li je potrebno preduzeti dodatne mjere.

(12) Ako se na osnovu posebnog nadzora u obilježenom području tokom četiri godine ne utvrdi prisustvo štetnog organizma, obilježeno područje se ukida.

(13) Ako je smanjeno sigurnosno područje na širinu od najmanje 1 km, u skladu sa stavom 8 ovog člana, obilježeno

područje se može ukinuti nakon 12 mjeseci od njegovog obilježavanja ako:

a) je kao rezultat mjera preduzetih u skladu sa stavom 8 ovog člana sa visokim stepenom pouzdanosti utvrđeno da je prvobitno prisustvo štetnog organizma bilo izolovani slučaj i na obilježenom području nije došlo do njegovog širenja;

b) su prije ukidanja sprovedena službena testiranja u obilježenom području, u skladu sa EFSA smjernicama, tako da plan nadzora i način uzorkovanja omogućava da se sa najmanje 95% pouzdanosti utvrdi nivo prisustva zaraženog bilja od 1%.

(14) Ako se obilježeno područje ukida u skladu sa stavom 12 ovog člana, nad određenim biljem koje se nalazi na prethodno obilježenom području sprovodi se intenzivan nadzor tokom sljedeće dvije godine u skladu sa EFSA smjernicama, tako da plan nadzora i način uzorkovanja omogućava da se sa najmanje 80% pouzdanosti utvrdi nivo prisustva zaraženog bilja od 1%.

Iskorjenjivanje štetnog organizma

Član 5

(1) U zaraženom području bez odlaganja sprovodi se uklanjanje:

a) biljaka za koje je utvrđeno da su zaražene štetnim organizmom;

b) biljaka sa simptomima koji upućuju na moguću zarazu štetnim organizmom ili za koje se sumnja da su zaražene štetnim organizmom;

c) biljaka koje pripadaju istim vrstama kao zaražene biljke bez obzira na njihovo zdravstveno stanje;

d) biljaka drugih vrsta na kojima je potvrđena zaraza u drugim djelovima obilježenog područja;

e) određenog bilja, osim bilja iz tač. c i d ovog stava, koje nije odmah podvrgnuto uzorkovanju i molekularnom testiranju.

(2) Izuzetno od stava 1 tačka e ovog člana određeno bilje, na kojem uzorkovanjem i testiranjem utvrđeno da je slobodno od štetnog organizma, ne mora biti uklonjeno.

(3) Izuzetno od stava 1 tač. b, c i d ovog člana, pojedinačne biljke domaćini koje su službeno utvrđene kao biljke od istorijskog značaja, od posebne društvene, kulturne ili ekološke vrijednosti čija bi sječa imala neprihvatljiv uticaj ili koja su zaštićena posebnim nacionalnim zakonskim odredbama, ne moraju se uklanjati pod uslovom da su:

a) izvršeni godišnji inspekcijski pregledi, uzorkovanje i testiranje jednim od molekularnih testova iz Priloga 3, čime je potvrđeno da nije zaraženo štetnim organizmom;

b) izvršeni odgovarajući fitosanitarni postupci protiv populacije vektora štetnog organizma, u svim njegovim razvojnim stadijumima, koji mogu uključivati hemijske, biološke ili mehaničke metode nad pojedinačnim određenim biljem ili u području gdje se bilje nalazi, u zavisnosti od lokalnih uslova.

(4) U zaraženom području vrše se tretmani protiv populacije vektora štetnog organizma, u svim njegovim razvojnim stadijumima, naročito tokom sezone leta vektora, prije i u toku uklanjanja biljaka iz stava 1 ovog člana, efikasnim hemijskim, biološkim ili mehaničkim metodama, u zavisnosti od lokalnih uslova.

(5) Na poljoprivrednim površinama, u zaraženom i sigurnosnom području primjenjuje se poljoprivredna praksa za kontrolu populacije vektora štetnog organizma u svim njegovim razvojnim stadijumima, u odgovarajućem periodu godine, nezavisno od uklanjanja bilja.

(6) Na nepoljoprivrednim površinama, barem u zaraženom području, primjenjuju se mjere za kontrolu populacije vektora štetnog organizma, u svim njegovim razvojnim stadijumima, u odgovarajućem periodu godine, nezavisno od uklanjanja bilja.

(7) Poljoprivredna praksa iz stava 10 ovog člana i mjere iz stava 11, prema potrebi uključuju efikasne hemijske, biološke ili mehaničke metodama za suzbijanje vektora, u zavisnosti od lokalnih uslova.

(8) U obilježenom području se prati prisustvo štetnog organizma sprovođenjem godišnjih posebnih nadzora u odgovarajućem periodu godine, u skladu sa članom 3 stav 6 ovog pravilnika i EFSA smjernicama.

(9) U zaraženom području uzorkuju se i testiraju biljke domaćini, uključujući određeno bilje koje još nije uklonjeno, u skladu sa EFSA smjernicama, tako da plan nadzora i način uzorkovanja omogućava da se sa najmanje 90% pouzdanosti utvrdi nivo prisustva zaraženog bilja od 0.5%.

(10) U sigurnosnom području uzorkuju se i testiraju biljke domaćini i drugo bilje koje ima simptome zaraze ili bilje za koje se sumnja da je zaraženo štetnim organizmom, u skladu sa EFSA smjernicama tako da plan nadzora i način uzorkovanja omogućava da se sa najmanje 90% pouzdanosti utvrdi nivo prisustva zaraženog bilja od 1%, uzimajući u obzir da prvih 400 m u blizini zaraženog područja predstavlja područje većeg rizika.

(11) U obilježenom području prati se i prisustvo štetnog organizma u vektorima radi utvrđivanja rizika od širenja zaraze koji predstavljaju vektori i procjene efikasnosti primijenjenih fitosanitarnih mjera za kontrolu vektora.

(12) Za iskorjenjivanje štetnog organizma primjenjuju se, po potrebi i druge mjere u skladu sa međunarodnim standardima (ISPM) br. 9 i 14.

(13) Za rješavanje posebnih slučajeva ili komplikacija za koje se smatra da sprečavaju, ometaju ili odlažu iskorjenjivanje, preduzimaju se odgovarajuće mjere, a naročito u vezi sa dostupnošću i uništavanjem zaraženog bilja ili bilja za koje se sumnja da je zaraženo, bez obzira na lokaciju, vlasništvo i odgovorno lice.

(14) Radi utvrđivanja porijekla zaraze štetnim organizmom sprovodi se odgovarajuće istraživanje, pri čemu se prate biljke domaćini povezane sa zarazom, uključujući bilje koje je premješteno prije obilježavanja područja.

(15) Prilikom uklanjanja biljaka iz stava 1 ovog člana treba preduzeti sve preventivne mjere i uzeti u obzir nivo rizika koji

to bilje predstavlja.

(16) Bilje i djelovi bilja iz stava 1 ovog člana uništavaju se na licu mjesta ili na obližnjoj lokaciji u zaraženom području namijenjenoj za tu svrhu ili ako su prekriveni mrežom protiv vektora, na najkraćoj udaljenosti od te lokacije, na način koji onemogućava širenje štetnog organizma.

(17) Uništavanje se može ograničiti samo na grane i lišće, na osnovu nivoa rizika, dok se na drvetu sprovode odgovarajuća tretiranja, a korijenov sistem se uklanja ili devitalizuje odgovarajućim tretiranjem kako bi se izbjeglo ponovno nicanje.

(18) Ako se drvo iz stava 17 ovog člana ne uništava, mora se provjeriti da na njemu nema listova i grana.

Suzbijanje štetnog organizma

Član 6

(1) Izuzetno od člana 5 ovog pravilnika, na zaraženom području mogu da se sprovode fitosanitarne mjere suzbijanja štetnog organizma (*containment measures*) koje podrazumijevaju uklanjanje svih biljaka za koje je utvrđeno da su zaražene štetnim organizmom, na osnovu nadzora iz stava 6 ovog člana, odmah nakon službene potvrde prisustva štetnog organizma, ili prije sljedeće sezone leta vektora ako je štetni organizam otkriven van sezone leta vektora, uz primjenu svih mjera opreza radi sprječavanja širenja štetnog organizma tokom i nakon uklanjanja.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana može se, iz naučnih razloga, odlučiti da se ne uklanjaju biljke za koje je utvrđeno da su zaražene štetnim organizmom na mjestima gdje se nalaze biljke posebnog kulturnog i društvenog značaja.

(3) Odgovarajući tretmani protiv vektora štetnog organizma vrše se prije uklanjanja biljaka iz stava 1 ovog člana i u okolini biljaka iz stava 2 ovog člana, u svim njegovim razvojnim stadijumima, naročito tokom sezone leta vektora, efikasnim hemijskim, biološkim ili mehaničkim metodama, u zavisnosti od lokalnih uslova.

(4) U području iz stava 6 tač. a i b ovog člana primjenjuje se poljoprivredna praksa za kontrolisanje populacije vektora štetnog organizma, u svim njegovim razvojnim stadijumima u odgovarajućem periodu godine, efikasnim hemijskim, biološkim ili mehaničkim metodama, u zavisnosti od lokalnih uslova.

(5) U poluprečniku od 50 m oko biljaka u zaraženom području najmanje u djelovima područja iz stava 6 ovog člana za koje je utvrđeno da su zaražene štetnim organizmom, odmah se uzorkuje i testira:

a) određeno bilje koje pripada vrstama na kojima je utvrđena zaraza u istom obilježenom području; i

b) drugo bilje koje ima simptome zaraze štetnim organizmom ili bilje za koje se sumnja da je zaraženo štetnim organizmom.

(6) Prisustvo štetnog organizma se prati u odgovarajućem periodu godine u skladu sa EFSA smjernicama u djelovima zaraženog područja:

a) najmanje 2.5 km od granice zaraženog područja sa sigurnosnim područjem;

b) u blizini mjesta na kojem se nalazi bilje posebnog kulturnog i društvenog značaja izvan područja iz tačke a ovog stava.

(7) U djelovima zaraženog područja iz stava 6 ovog člana vrši se uzorkovanje i testiranje biljaka domaćina koje pripadaju vrstama na kojima je utvrđena zaraza u obilježenom području, u skladu sa članom 3 stav 7 ovog pravilnika, i u skladu sa EFSA smjernicama, tako da plan nadzora i način uzorkovanja omogućava da se sa najmanje 90% pouzdanosti utvrdi nivo prisustva zaraženog bilja od 0,7%.

(8) U okviru uzorkovanja i testiranja iz stava 7 ovog člana vrši se i testiranje populacije vektora na prisustvo štetnog organizma.

(9) U sigurnosnom području se uzorkuju i testiraju biljke domaćini i drugo bilje sa simptomima zaraze štetnim organizmom ili bilje za koje se sumnja da je zaraženo, u skladu sa EFSA smjernicama, tako da plan nadzora i način uzorkovanja omogućava da se sa najmanje 90% pouzdanosti utvrdi nivo prisustva zaraženog bilja od 1%, imajući u vidu da je prvih 400 m u blizini zaraženog područja područje većeg rizika.

(10) Prisustvo štetnog organizma se prati u vektorima u djelovima zaraženog područja iz stava 6 ovog člana kao i u sigurnosnom području, radi utvrđivanja rizika od daljeg širenja štetnog organizma vektorima i procjene efikasnosti sprovedenih fitosanitarnih mjera za kontrolu vektora.

(11) Uništavanje biljaka i njihovih djelova na kojima je utvrđena zaraza štetnim organizmom u zaraženom području vrši se na licu mjesta ili na obližnjoj lokaciji određenoj za tu namjenu, na način da se spriječi širenje štetnog organizma.

(12) Uništavanje se, na osnovu nivoa rizika, može ograničiti samo na grane i lišće, dok se na drvetu sprovode tretiranja protiv vektora štetnog organizma skladu sa stavom 3 ovog člana, a korijenov sistem se uklanja ili devitalizuje odgovarajućim tretiranjem, kako bi se izbjeglo ponovno nicanje.

(13) Ako se drvo iz stava 12 ne uništava, mora se provjeriti da na njemu nema listova i grana.

(14) Za rješavanje posebnih slučajeva ili komplikacija za koje se smatra da sprečavaju, ometaju ili odlažu suzbijanje, preduzimaju se odgovarajuće mjere, a naročito u vezi sa dostupnošću i uništavanjem zaraženog bilja ili bilja za koje se sumnja da je zaraženo, bez obzira na lokaciju, vlasništvo i odgovorno lice.

(15) Lista zaraženih područja u kojima se sprovode fitosanitarne mjere suzbijanja štetnog organizma (*containment measures*) data je u Prilogu 4.

Sadnja određenog bilja u zaraženom području

Član 7

Određeno bilje može se saditi u zaraženom području samo u slučaju ako je to bilje:

- a) gajeno na mjestima proizvodnje sa zaštitom od insekata, na kojima nije prisutan štetni organizam niti njegovi vektori;
- b) sađeno ili kalemljeno u zaraženim područjima iz Priloga 4, ali van područja iz člana 6 stav 6 tačka a), onih sorti za koje je procijenjeno da su otporne ili tolerantne na štetni organizam, ili iste vrste kao bilje za koje je posebnim nadzorom u zaraženom području tokom najmanje posljednje dvije godine, testiranjem utvrđeno da nije zaraženo štetnim organizmom;
- c) iste vrste kao bilje za koje je testiranjem utvrđeno da nije zaraženo štetnim organizmom u okviru nadzora tokom najmanje dvije godine i ponovno je posađeno u zaraženom području u kojem se sprovode fitosanitarne mjere iskorjenjivanja štetnog organizma;
- d) sađeno u naučne svrhe van područja iz člana 6 stav 6 tačka a) ovog pravilnika.

Premještanje određenog bilja

Član 8

(1) Određeno bilje koje je gajeno na mjestu proizvodnje u obilježenom području premješta se izvan obilježenog područja i iz zaraženog područja u odgovarajuće sigurnosno područje samo ako:

- a) je tokom proizvodnog ciklusa gajeno na mjestu odobrenom u skladu sa članom 9 ovog pravilnika ili se nalazi na takvom mjestu najmanje jednu godinu;
- b) tokom rasta bilja nije bilo znakova prisustva štetnog organizma ni njegovih vektora;
- c) je podvrgnuto fitosanitarnim tretmanima protiv populacije vektora štetnog organizma u svim njegovim razvojnim stadijumima u odgovarajućem periodu godine radi sprečavanja prisustva vektora, efikasnim hemijskim, biološkim ili mehaničkim metodama, u zavisnosti od lokalnih uslova;
- d) se bilje prevozi kroz obilježeno područje ili unutar njega u zatvorenim kontejnerima ili pakovanju tako da je isključena mogućnost zaraze štetnim organizmom ili njegovim vektorima;
- e) se što je moguće bliže vremenu premještanja se uzorkuje i testira jednim od molekularnih testova iz Priloga 3 radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma kojim se sa najmanje 80% pouzdanosti može utvrditi nivo prisustva zaraženog bilja od 1%.

(2) Određeno bilje na kojem nikada nije utvrđena zaraza štetnim organizmom premješta se izvan tog obilježenog područja i iz zaraženog područja u odgovarajuće sigurnosno područje samo ako:

- a) je gajeno na mjestu koje pripada držaocu bilja upisanom u Registar proizvođača, prerađivača, uvoznika, distributera i skladištara bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti bilja (u daljem tekstu: Registar);
- b) pripada vrsti bilja koja je dio svog životnog ciklusa gajena na obilježenom području i praćena je tokom tri godine od obilježavanja područja u okviru nadzora iz u skladu sa čl. 4 i 5 ovog pravilnika i nikada nije utvrđena zaraza štetnim organizmom;
- c) je podvrgnuto fitosanitarnim tretmanima protiv populacije vektora štetnog organizma u svim njegovim razvojnim stadijumima u odgovarajućem periodu godine radi sprečavanja prisustva vektora, efikasnim hemijskim, biološkim ili mehaničkim metodama, u zavisnosti od lokalnih uslova;
- e) što je moguće bliže vremenu premještanja partije (lotovi) bilja se uzorkuju i testiraju jednim od molekularnih testova iz Priloga 3 radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma kojim se sa najmanje 95% pouzdanosti može utvrditi nivo prisustva zaraženog bilja od 1 %;
- f) su što je moguće bliže vremenu premještanja partije (lotovi) bilja podvrgnute fitosanitarnim tretmanima protiv vektora štetnog organizma.

(3) Određeno bilje koje je tokom proizvodnog ciklusa gajeno in vitro u obilježenom području, može se premještati iz obilježenog područja i iz zaraženog područja u odgovarajuće sigurnosno područje samo ako:

- a) je gajeno na mjestu koje je odobreno u skladu sa članom 9 ovog pravilnika;
- b) je proizvedeno u prozirnog kontejneru, u sterilnim uslovima i:
 - iz sjemena; ili
 - od matičnih biljaka koje su životni ciklus rastle na području u kojem štetni organizam nije prisutan i za koje je testiranjem utvrđeno da su slobodne od štetnog organizma; ili
 - od matičnih biljaka koje su rastle na mjestu proizvodnje u skladu sa uslovima iz stava 1 ovog člana i za koje je utvrđeno da su slobodne od štetnog organizma uzorkovanjem i testiranjem na način da kojim se sa najmanje 95% pouzdanosti može utvrditi nivo prisustva zaraženog bilja od 1%;
- c) se prevozi u prozirnog kontejneru u sterilnim uslovima čime se isključuje mogućnost zaraze štetnim organizmom preko njegovih vektora.

(4) Bilje Vitis namijenjeno sadnji, osim sjemena u stanju mirovanja, koje je tokom dijela svog životnog ciklusa uzgajano u obilježenom području, može se premještati izvan obilježenog područja i iz zaraženog područja u odgovarajuće sigurnosno područje samo ako:

- a) je gajeno na mjestu koje pripada držaocu bilja upisanom u Registar;

b) što je moguće bliže vremenu premještanja, je podvrgnuto odgovarajućem termoterapijskom tretmanu kojim se bilje uranja u trajanju 45 minuta u vodu zagrijanu na 50 °S u registrovanom objektu koji nadzire Uprava.

Određeno bilje koje je barem dio proizvodnog ciklusa gajeno u obilježenom području može se premještati unutar zaraženog područja, unutar sigurnosnog područja i sa sigurnosnog područja u odgovarajuće zaraženo područje samo ako:

a) je gajeno na mjestu koje pripada držaocu bilja upisanom u Registar, a u slučaju zaraženog područja, mjesto ispunjava zahtjeve iz člana 7 ovog pravilnika;

b) Uprava, odnosno fitosanitarna inspekcija na tom mjestu sprovodi godišnje uzorkovanje i testiranje radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma, u skladu sa EFSA smjernicama;

c) rezultati godišnjih inspekcijskih pregleda i testiranja reprezentativnog uzorka potvrđuju da štetni organizam nije prisutan;

d) je podvrgnuto fitosanitarnim tretmanima protiv populacije vektora štetnog organizma u svim njegovim razvojnim stadijumima u odgovarajućem periodu godine, radi sprečavanja prisustva vektora efikasnim hemijskim, biološkim ili mehaničkim metodama, u zavisnosti od lokalnih uslova;

e) su držaoci bilja od lica kojem isporučuju bilje dobili pisanu izjavu da to bilje neće biti premješteno izvan tih područja.

(5) Određeno bilje koja nikada nije gajeno u obilježenom području može se premještati samo ako:

a) je raslo na mjestu koje koristi držalac bilja, upisan u Registar i na kojem se sprovodi godišnji inspekcijski pregled;

b) je podvrgnuto, zavisno od nivoa rizika, uzorkovanju i testiranju radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma jednim od molekularnih testova iz Priloga 3 i u skladu sa EFSA smjernicama.

(6) Za prvo premještanje sa mjesta proizvodnje bilja namijenjenog sadnji, osim sjemena, vrsta *Coffea* L., *Lavandula angustifolia* Mill., *Lavandula dentata* L., *Lavandula x intermedia* Emeric ex Loisel., *Lavandula latifolia* Medik., *Lavandula stoechas* L., *Nerium oleander* L., *Olea europaea* L., *Polygala myrtifolia* L., *Salvia rosmarinus* Spenn. i *Prunus dulcis* (Mill.) D.A. Webb, moraju biti ispunjeni sljedeći uslovi:

a) gajeno na mjestu na kojem se vrše godišnji inspekcijski pregledi;

b) koje nije gajeno u obilježenom području sprovodi se uzorkovanje i testiranje radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma, u skladu sa EFSA smjernicama, na način da se sa najmanje 80% pouzdanosti može utvrditi nivo prisustva zaraženog bilja od 1%.

(7) Predosnovne matične biljke i predosnovni materijal, u skladu sa propisima koji uređuju sadni materijal, a koji pripadaju vrstama *Juglans regia* L., *Olea europaea* L., *Prunus amygdalus* Batsch, *P. amygdalus x P. persica*, *P. armeniaca* L., *P. avium* (L.) L., *P. cerasus* L., *P. domestica* L., *P. domestica x P. salicina*, *P. dulcis* (Mill.) D.A. Webb, *P. persica* (L.) Batsch i *P. salicina* Lindlegajen, gajeni izvan obilježenog područja i koji su barem djelimično gajeni izvan objekata koji su zaštićeni od insekata premještaju se samo ako:

a) ih prati biljni pasoš i sertifikat o kvalitetu u skladu sa propisima koji uređuju sadni materijal;

b) što je moguće bliže vremenu premještanja su podvrgnuti inspekcijskom pregledu, uzorkovanju i molekularnom testiranju radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma, koji se sprovode u skladu sa međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere (ISPM).

(8) Određeno bilje može da se premješta samo ako ga prati biljni pasoš.

(9) U slučaju određenog bilja iz stava 5 ovog člana primjenjuju se sledeći dodatni uslovi:

a) ako se premješta unutar zaraženog područja, pored koda sljedivosti u biljnom pasošu se navodi oznaka „Zaraženo područje – XYLEFA“;

b) ako se premješta unutar sigurnosnog područja ili iz sigurnosnog područja u zaraženo područje, pored koda sljedivosti u biljnom pasošu se navodi oznaka „Zaraženo područje – XYLEFA“.

Odobranje mjesta proizvodnje u obilježenom području

Član 9

(1) Mjesto proizvodnje u obilježenom području sa kojeg se premješta određeno bilje u skladu sa članom 8 st. 1 i 3 ovog pravilnika odobrava se ako:

a) pripada držaocu bilja upisanom u Registar;

b) se utvrdi da je mjesto fizički zaštićeno od štetnog organizma i njegovih vektora;

c) se svake godine u odgovarajuće vrijeme sprovode najmanje dva inspekcijska pregleda, pri čemu se zadnji pregled obavlja što je moguće bliže vremenu premještanja i uključuje uzorkovanje i testiranje.

(2) Ako se prilikom godišnjih inspekcijskih pregleda otkrije prisustvo štetnog organizma ili oštećenja fizičke zaštite iz stava 1 tačka b) ovog člana, odmah se opoziva odobrenje za mjesto i privremeno obustavlja premještanje određenog bilja.

(3) Uprava utvrđuje i ažurira listu svih mjesta odobrenih u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Službene kontrole prilikom premještanja određenog bilja

Član 10

(1) Prilikom premještanja određenog bilja van obilježenog područja i iz zaraženog područja u sigurnosno područje

sprovode se službene kontrole.

(2) Službene kontrole iz stava 1 ovog člana sprovode se najmanje na mjestima sa kojih se biljke domaćini premještaju iz zaraženog područja u sigurnosno područje ili izvan obilježnog područja, uključujući saobraćajnice, aerodrome i luke.

(3) Službene kontrole iz stava 1 ovog člana sprovode se na određenom bilju, bez obzira na lokaciju, vlasništvo, lice ili subjekat koji je odgovoran za bilje i uključuju pregled dokumentacije i provjeru identiteta određenog bilja.

(4) Kada se službenom kontrolom utvrdi da nijesu ispunjeni uslovi za premještanje određenog bilja iz člana 8 ovog pravilnika, bilje se uništava na licu mjesta ili na obližnjoj lokaciji, uz preduzimanje mjera, radi sprečavanja širenja štetnog organizma i vektora.

Unošenje biljaka domaćina porijeklom iz država u kojima nije prisutan štetni organizam

Član 11

Biljke domaćini porijeklom iz država u kojima je poznato da nije prisutan štetni organizam, mogu se unositi na teritoriju Crne Gore ako:

a) je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja te države u pisanoj formi obavijestila Evropsku komisiju da štetni organizam nije prisutan u toj državi, na osnovu inspekcijskih pregleda, uzorkovanja i testiranja jednim od molekularnih testova iz Priloga 3, u skladu sa relevantnim međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere (ISPM) i EFSA smjernicama, tako da plan nadzora i način uzorkovanja omogućava da se sa dovoljnim nivoom pouzdanosti, utvrdi nizak nivo prisustva štetnog organizma;

b) ih prati fitosertifikat koji u rubrici „Dopunska izjava“ sadrži podatak da štetni organizam nije prisutan u toj državi;

c) su gajene na mjestu na kojem se sprovode godišnji inspekcijski pregledi i, zavisno od nivoa rizika, uzorkovanje i testiranje jednim od molekularnih testova iz Priloga 3, koji se obavljaju u odgovarajuće vrijeme radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma;

d) je bilje namijenjeno sadnji, osim sjemena, vrsta *Coffea*, *Lavandula angustifolia* Mill., *Lavandula dentata* L., *Lavandula x intermedia* Emeric ex Loisel., *Lavandula latifolia* Medik., *Lavandula stoechas* L., *Nerium oleander* L., *Olea europaea* L., *Polygala myrtifolia* L., *Salvia rosmarinus* Spenn. i *Prunus dulcis* (Mill.) D.A. Webb gajeno na mjestu na kojem se vrše godišnji inspekcijski pregledi sa uzorkovanjem i testiranjem, koji se na tom bilju vrše u odgovarajuće vrijeme radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma i u skladu sa međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere i na način da se sa najmanje 80% pouzdanosti može utvrditi nivo prisustva zaraženog bilja od 1%;

e) su prilikom unošenja pregledane u skladu sa članom 15 ovog pravilnika i nije utvrđeno prisustvo štetnog organizma.

Unošenje biljaka domaćina porijeklom iz područja u kojima nije prisutan štetni organizam u zaraženoj državi

Član 12

Biljke domaćini porijeklom iz države u kojoj je utvrđeno prisustvo štetnog organizma mogu se unositi na teritoriju Crne Gore ako:

a) potiču iz područja koje je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja te države uspostavila kao slobodno od štetnog organizma u skladu sa međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere i na osnovu službenih nadzora koji uključuju uzorkovanje i testiranje jednim od molekularnih testova iz Priloga 3 i u skladu sa EFSA smjernicama, tako da plan nadzora i način uzorkovanja omogućava da se sa dovoljnim nivoom pouzdanosti, utvrdi nizak nivo prisustva štetnog organizma;

b) je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja te države u pisanoj formi obavijestila Evropsku komisiju o nazivu tog područja;

c) ih prati fitosertifikat u kome je u rubrici „Mjesto porijekla“ upisano da se biljke tokom cijelog proizvodnog ciklusa nalazile u području iz tačke a ovog stava, uz odgovarajuće navođenje naziva područja;

d) su gajene na mjestu na kojem se sprovode godišnji inspekcijski pregledi i zavisno od nivoa rizika, uzorkovane i testirane jednim od molekularnih testova iz Priloga 3, koji se obavljaju u odgovarajuće vrijeme radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma;

e) je bilje namijenjeno sadnji, osim sjemena, vrsta *Coffea*, *Lavandula angustifolia* Mill., *Lavandula dentata* L., *Lavandula x intermedia* Emeric ex Loisel., *Lavandula latifolia* Medik., *Lavandula stoechas* L., *Nerium oleander* L., *Olea europaea* L., *Polygala myrtifolia* L., *Salvia rosmarinus* Spenn. i *Prunus dulcis* (Mill.) D.A. Webb gajeno na mjestu na kojem se vrše godišnji inspekcijski pregledi sa uzorkovanjem i testiranjem koji se na tom bilju vrše u odgovarajuće vrijeme radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma i u skladu sa međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere, na način kojim se sa najmanje 80% pouzdanosti može utvrditi nivo prisustva zaraženog bilja od 1%;

f) su prilikom unošenja pregledane u skladu sa članom 15 ovog pravilnika i nije utvrđeno prisustvo štetnog organizma.

Unošenje biljaka domaćina porijeklom sa mjesta proizvodnje u kojima nije prisutan štetni organizam u zaraženoj državi

Član 13

(1) Biljke domaćini porijeklom iz države u kojoj je utvrđeno prisustvo štetnog organizma mogu se unositi na teritoriju Crne Gore ako:

a) potiču sa mjesta proizvodnje koje je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja te države uspostavila kao slobodno od štetnog organizma u skladu sa članom 14 ovog pravilnika;

b) je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja te države u pisanoj formi obavijestila Evropsku komisiju o listi mjesta proizvodnje za koja je utvrđeno da su slobodna od štetnog organizma, uključujući njihovu lokaciju unutar zemlje;

c) ih prati fitosertifikat u kome je u rubrici „Dopunska izjava“ upisano:

- da su biljke tokom čitavog proizvodnog ciklusa gajene na jednom ili više mjesta proizvodnje iz tačke a) stav 1 ovog člana, i da su transportovane u zatvorenim kontejnerima ili pakovanju isključujući tako mogućnost zaraze štetnim organizmom preko njegovih vektora;

- naziv ili oznaka mjesta proizvodnje za koje je utvrđeno da na njemu štetni organizam nije prisutan;

d) su prilikom unošenja pregledane u skladu sa članom 15 ovog pravilnika i nije utvrđeno prisustvo štetnog organizma.

(2) Biljke domaćini porijeklom iz države u kojoj je utvrđeno prisustvo štetnog organizma i koje su tokom proizvodnog ciklusa uzgajane *in vitro* mogu se unositi na teritoriju Crne Gore ako:

a) biljke domaćini ispunjavaju jedan od uslova:

- proizvedene su iz sjemena;

- dobijene su razmnožavanjem u sterilnim uslovima od matičnih biljaka koje su cijeli svoj proizvodni ciklus rastle na području u kojem štetni organizam nije prisutan i za koje je testiranjem utvrđeno da nisu zaražene štetnim organizmom;

- dobijene su razmnožavanjem u sterilnim uslovima od matičnih biljaka koje su gajene na mjestu koje je u skladu sa uslovima iz člana 14 ovog pravilnika i za koje je testiranjem utvrđeno da nisu zaražene štetnim organizmom;

b) biljke domaćini potiču sa mjesta proizvodnje koje je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja te države uspostavila kao slobodno od štetnog organizma u skladu sa članom 14 ovog pravilnika;

c) je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja te države u pisanoj formi obavijestila Evropsku komisiju o listi mjesta proizvodnje za koja je utvrđeno da su slobodna od štetnog organizma, uključujući njihovu lokaciju unutar zemlje;

d) ih prati fitosertifikat u kome je u rubrici „Dopunska izjava“ upisano:

- da su biljke tokom čitavog proizvodnog ciklusa gajene *in vitro* na jednom ili više mjesta proizvodnje koje je nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja te države uspostavila kao slobodno od štetnog organizma u skladu sa članom 14 i da su transportovane u zatvorenim kontejnerima ili pakovanju isključujući tako mogućnost zaraze štetnim organizmom preko njegovih vektora;

- naziv ili oznaka mjesta proizvodnje za koje je utvrđeno da na njemu štetni organizam nije prisutan.

Odobranje mjesta proizvodnje slobodnog od štetnog organizma

Član 14

(1) Mjesto proizvodnje može se odobriti kao mjesto za koje je utvrđeno da štetni organizam nije prisutan samo ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

a) nadležna služba za zdravstvenu zaštitu bilja te države prijavila je mjesto proizvodnje kao mjesto zaštićeno i slobodno od insekata i vektora štetnog organizma, u skladu sa relevantnim međunarodnim standardima za fitosanitarne mere;

b) na mjestu proizvodnje primjenjuju se mjere za kontrolu populacije vektora štetnog organizma, u svim njegovim razvojnim stadijumima, u odgovarajućem periodu godine uključujući efikasne hemijske, biološke ili mehaničke metodama za suzbijanje vektora, u zavisnosti od lokalnih uslova;

c) svake godine u odgovarajuće vrijeme sprovode se najmanje dva inspekcijiska pregleda;

d) što je moguće bliže vremenu premještanja, biljke domaći se testiraju jednim od molekularnih testova iz Priloga 3 i uzorkuju na način kojim se sa najmanje 90% pouzdanosti može utvrditi nivo prisustva zaraženog bilja od 1%;

(2) Ako se prilikom godišnjih inspekcijiskih pregleda otkrije prisustvo štetnog organizma ili oštećenja fizičke zaštite od insekata, odmah se ukida odobrenje za mjesto proizvodnje i privremeno obustavlja premještanje biljaka domaćina o čemu se obavještava Evropska komisija.

Službene kontrole prilikom unošenja biljaka domaćina

Član 15

(1) Pošiljke biljaka domaćina koje se unose u Crnu Goru iz drugih država službeno se kontrolišu na mjestu unošenja na teritoriju Crne Gore ili na mjestu odredišta, i to:

a) vizuelnim pregledom; i

b) u slučaju sumnje na prisustvo štetnog organizma, uzorkovanjem i ispitivanjem radi potvrđivanja odsustva štetnog organizma.

(2) Uzorci iz stava 1 tačka b ovog člana moraju biti veličine da se sa najmanje 80% pouzdanosti može utvrditi nivo prisustva zaraženog bilja od 1%, u skladu sa Međunarodnim standardom za fitosanitarne mjere broj 31.

(3) Biljke koje su tokom proizvodnog ciklusa uzgajane *in vitro* i prevoze se u prozirnim kontejnerima u sterilnim uslovima, ne podliježu uzorkovanju.

Obavještanje

Član 16

- (1) Uprava do 30. aprila svake godine, dostavlja izvještaj Evropskoj komisiji o mjerama preduzetim tokom prethodne godine, u skladu sa čl. 3 do 8 i članom 10 ovog pravilnika i o rezultatima preduzetih mjera.
- (2) Uprava dostavlja Evropskoj komisiji izvještaj o rezultatima posebnog nadzora na obilježenim područjima.
- (3) Izvještaj iz stava 2 ovog člana Uprava dostavlja Evropskoj komisiji na Obrascu 1.
- (4) Uprava odmah obavještava Evropsku komisiju o svakom službenom potvrđenom prisustvu štetnog organizma.

Kampanja informisanja javnosti

Član 17

- (1) Uprava informiše širu javnost, putnike, profesionalne registrovane subjekte o prijetnji koju štetni organizam predstavlja za teritoriju Crne Gore.
Uprava sprovodi kampanje podizanja svijesti o riziku koji predstavlja štetni organizam za širu javnost objavljivanjem informacija na svojoj internet stranici i drugim vidovima informisanja javnosti.
- (2) Unutar obilježenog područja Uprava informiše javnost o riziku koji predstavlja štetni organizam, mjerama koje su donesene u cilju sprječavanja unošenja i širenja štetnog organizma na teritoriji Crne Gore.
- (3) Uprava informiše širu javnost, putnike i registrovane subjekte o razgraničenju obilježenog područja, zaraženog i sigurnosnog područja, kao i o mjerama kontrole vektora koji prenose štetne organizme.

Prilozi i Obrazac

Član 18

- (1) Prilozi 1 do 4 čine sastavni dio ovog pravilnika.
- (2) Obrazac 1 čini sastavni dio ovog pravilnika.

Prestanak važenja

Član 19

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja i širenja bakterije *Xylella fastidiosa* (Well et al.)* („Službeni list CG“, br. 121/21 i 78/24).

Stupanje na snagu

Član 20

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.
Broj: 04-313/25-2991/3
Podgorica, 30. maja 2025. godine

Ministar,
Vladimir Joković, s.r.

PRILOG 1

LISTA BILJA OSJETLJIVOG NA JEDNU ILI VIŠE PODVRSTA ŠTETNOG ORGANIZMA - BILJKE DOMAĆINI

Acacia Mill.
Acer L.
Adenocarpus lainzii (Castrov.) Castrov.
Albizia julibrissin Durazz.
Alnus rhombifolia Nutt.
Amaranthus retroflexus L.
Ambrosia L.
Ampelopsis arborea (L.) Koehne
Ampelopsis brevipedunculata (Maxim.) Trautv.
Ampelopsis cordata Michx.
Anthyllis barba-jovis L.
Anthyllis hermanniae L.
Arbutus unedo L.

Argyranthemum frutescens (L.) Sch.Bip.
Artemisia L.
Asparagus acutifolius L.
Athyrium filix-femina (L.) Roth
Baccharis L.
Berberis thunbergii DC.
Brassica L.
Calicotome spinosa (L.) Link
Calicotome villosa (Poir.) Link
Callicarpa americana L.
Callistemon citrinus (Curtis) Skeels
Calluna vulgaris (L.) Hull
Calocephalus brownii (Cass.) F.Muell.
Carya Nutt.
Castanea sativa Mill.
Catharanthus roseus (L.) G.Don
Celtis occidentalis L.
Cercis canadensis L.
Cercis occidentalis Torr.
Cercis siliquastrum L.
Chamaecrista fasciculata (Michx.) Greene
Chenopodium album L.
Chionanthus L.
x Chitalpa tashkentensis T. S. Elias & Wisura
Cistus L.
Citrus L.
Clematis cirrhosa L.
Clematis vitalba L.
Clinopodium nepeta (L.) Kuntze
Coelorachis cylindrica (Michx.) Nash
Coffea L.
Conium maculatum L.
Convolvulus cneorum L.
Coprosma repens A.Rich.
Cornus sanguinea L.
Coronilla L.
Cortaderia selloana (Schult. & Schult.f.) Asch. & Graebn.
Cyperus eragrostis Lam.
Cytisus Desf.
Digitaria Haller
Dimorphotheca ecklonis (DC.) Norl.
Dimorphotheca fruticosa (L.) Norl.
Diospyros kaki L.f.
Diplocyclos palmatus (L.) C.Jeffrey
Dittrichia viscosa (L.) Greuter
Dodonaea viscosa (L.) Jacq.
Echium plantagineum L.
Elaeagnus angustifolia L.
Elaeagnus x submacrophylla Servett.
Encelia farinosa A.Gray ex Torr.
Eremophila maculata (Ker Gawler) F. von Müller.
Erica cinerea L.
Erigeron L.
Erioccephalus africanus L.
Erodium moschatum (L.) L'Hérit.
Erysimum L.
Euphorbia chamaesyce L.
Euphorbia terracina L.
Euryops chrysanthemoides (DC.) B.Nord.

Euryops pectinatus (L.) Cass.
Fagus crenata Blume
Fallopia japonica (Houtt.) Ronse Decr.
Fatsia japonica (Thunb.) Decne. & Planch.
Ficus carica L.
Frangula alnus Mill.
Fraxinus L.
Gazania rigens (L.) Gaertn.
Genista L.
Ginkgo biloba L.
Gleditsia triacanthos L.
Grevillea juniperina Br.
Grevillea rosmarinifolia A. Cunn.
Hebe Comm. ex Juss.
Helianthus L.
Helichrysum Mill.
Heliotropium europaeum L.
Hemerocallis L.
Hevea brasiliensis (Willd. ex A.Juss.) Müll.Arg.
Hibiscus L.
Humulus scandens (Lour.) Merr.
Hypericum androsaemum L.
Hypericum perforatum L.
Ilex aquifolium L.
Ilex vomitoria Sol. ex Aiton
Iva annua L.
Jacaranda mimosifolia D. Don
Jacobaea maritima (L.) Pelser & Meijden
Juglans L.
Juniperus ashei J. Buchholz
Koeleria bipinnata Franch.
Lagerstroemia L.
Laurus nobilis L.
Lavandula L.
Lavatera cretica L.
Ligustrum lucidum W.T.Aiton.
Liquidambar styraciflua L.
Lonicera implexa Soland.
Lonicera japonica Thunb.
Lonicera periclymenum L.
Lupinus aridorum McFarlin ex Beckner
Lupinus villosus Willd.
Magnolia grandiflora L.
Magnolia x soulangeana Soul.-Bod.
Mallotus paniculatus (Lam.) Müll.Arg.
Medicago arborea L.
Medicago sativa L.
Mentha suaveolens Ehrh.
Metrosideros Banks ex Gaertn.
Mimosa L.
Modiola caroliniana (L.) G. Don
Morus L.
Myoporum insulare R.Br.
Myoporum laetum G. Forst.
Myrtus communis L.
Nandina domestica Murray
Neptunia lutea (Leavenw.) Benth.
Nerium oleander L.
Olea L.

Parthenocissus quinquefolia (L.) Planch.
Paspalum dilatatum Poir.
Pelargonium L'Hér. ex Aiton
Perovskia abrotanoides Kar.
Persea americana Mill.
Phagnalon saxatile (L.) Cass.
Phillyrea angustifolia L.
Phillyrea latifolia L.
Phlomis fruticosa L.
Phlomis italica L.
Phoenix reclinata Jacquin
Phoenix roebelenii O'Brien
Pinus taeda L.
Pistacia vera L.
Plantago lanceolata L.
Platanus L.
Pluchea odorata (L.) Cass.
Polygala grandiflora Wight
Polygala myrtifolia L.
Prunus L.
Psidium L.
Pteridium aquilinum (L.) Kuhn
Pyracantha coccinea M. Roem.
Pyrus L.
Quercus L.
Ratibida columnifera (Nutt.) Wooton & Standl.
Retama monosperma (L.) Boiss.
Rhamnus alaternus L.
Rhus L.
Robinia pseudoacacia L.
Rosa L.
Rubus L.
Ruta chalepensis L.
Ruta graveolens L.
Salvia apiana Jeps.
Salvia mellifera Greene
Salvia officinalis L.
Salvia rosmarinus Spenn.
Sambucus L.
Santolina chamaecyparissus L.
Santolina magonica (O.Bolòs, Molin. & P.Monts.) Romo
Sapindus saponaria L.
Sassafras L. ex Nees
Scabiosa atropurpurea var. maritima L.
Senecio inaequidens DC.
Setaria magna Griseb.
Solidago fistulosa Mill.
Solidago virgaurea L.
Sorghum halepense (L.) Pers.
Spartium L.
Stewartia pseudocamellia Maxim.
Strelitzia reginae Aiton
Streptocarpus Lindl.
Symphyotrichum divaricatum (Nutt.) G.L.Nesom
Syringa vulgaris L.
Teucrium capitatum L.
Thymus vulgaris L.
Trifolium repens L.
Ulex L.

Ulmus L.
Vaccinium L.
Viburnum tinus L.
Vinca L.
Vitex agnus-castus L.
Vitis L.
Westringia fruticosa (Willd.) Druce
Westringia glabra R.Br.
Xanthium strumarium L.

PRILOG 2

LISTA BILJA OSJETLJIVOG NA ODREĐENE PODVRSTE ŠETNOG ORGANIZMA - ODREĐENO BILJE

Određeno bilje osjetljivo na *Xylella fastidiosa* subspecies *fastidiosa*

Acer L.
Ambrosia artemisiifolia L.
Calicotome spinosa (L.) Link
Cercis occidentalis Torr.
Cistus monspeliensis L.
Citrus limon (L.) Osbeck
Citrus paradisi Macfad.
Citrus reticulata Blanco
Citrus sinensis (L.) Osbeck
Coffea L.
Elaeagnus angustifolia L.
Erysimum L.
Ficus carica L.
Fraxinus angustifolia Vahl
Genista lucida L.
Juglans regia L.
Liquidambar styraciflua L.
Lupinus aridorum McFarlin ex Beckner
Magnolia grandiflora L.
Medicago sativa L.
Metrosideros Banks ex Gaertn.
Morus L.
Myrtus communis L.
Nerium oleander L.
Pelargonium graveolens L'Hér.
Pluchea odorata (L.) Cass.
Polygala myrtifolia L.
Prunus L.
Psidium L.
Quercus ilex L.
Rhamnus alaternus L.
Rubus ideaus L.
Rubus rigidus Sm.
Rubus ursinus Cham. & Schldl.
Ruta chalepensis L.
Salvia rosmarinus Spenn.
Sambucus L.
Spartium junceum L.
Strelitzia reginae Aiton
Streptocarpus Lindl.
Teucrium capitatum L.
Ulex europaeus L.
Ulmus americana L.
Vaccinium corymbosum L.
Vinca L.

Vitis L.

Određeno bilje osjetljivo na *Xylella fastidiosa* subspecies *multiplex*

Acacia Mill.

Acer granatense Boiss.

Acer griseum (Franch.) Pax

Acer pseudoplatanus L.

Acer rubrum L.

Adenocarpus lainzii (Castrov.) Castrov.

Alnus rhombifolia Nutt.

Ambrosia L.

Ampelopsis cordata Michx.

Anthyllis barba-jovis L.

Anthyllis hermanniae L.

Arbutus unedo L.

Argyranthemum frutescens (L.) Sch.Bip.

Artemisia L.

Asparagus acutifolius L.

Athyrium filix-femina (L.) Roth

Baccharis halimifolia L.

Berberis thunbergii DC.

Calicotome spinosa (L.) Link

Calicotome villosa (Poir.) Link

Callistemon citrinus (Curtis) Skeels

Calluna vulgaris (L.) Hull

Calocephalus brownii (Cass.) F.Muell

Carya Nutt.

Castanea sativa Mill.

Celtis occidentalis L.

Cercis canadensis L.

Cercis occidentalis Torr.

Cercis siliquastrum L.

Chenopodium album L.

Chionanthus L.

Cistus L.

Clematis cirrhosa L.

Clematis vitalba L.

Clinopodium nepeta (L.) Kuntze

Convolvulus cneorum L.

Coprosma repens A.Rich.

Cornus sanguinea L.

Coronilla L.

Cytisus Desf.

Dimorphotheca ecklonis (DC.) Norl.

Dimorphotheca fruticosa (L.) Norl.

Dittrichia viscosa (L.) Greuter

Dodonaea viscosa (L.) Jacq.

Echium plantagineum L.

Elaeagnus angustifolia L.

Elaeagnus x submacrophylla Servett.

Encelia farinosa A.Gray ex Torr.

Erica cinerea L.

Erigeron L.

Eriocephalus africanus L.

Erodium moschatum (L.) L'Hérit.

Euryops chrysanthemoides (DC.) B.Nord.

Euryops pectinatus (L.) Cass.

Fallopia japonica (Houtt.) Ronse Decr.

Ficus carica L.

Frangula alnus Mill.

Fraxinus L.
Gazania rigens (L.) Gaertn.
Genista L.
Ginkgo biloba L.
Gleditsia triacanthos L.
Grevillea juniperina Br.
Grevillea rosmarinifolia A. Cunn.
Hebe Comm. ex Juss.
Helianthus L.
Helichrysum Mill.
Hibiscus syriacus L.
Hypericum androsaemum L.
Hypericum perforatum L.
Ilex aquifolium L.
Iva annua L.
Jacobaea maritima (L.) Pelser & Meijden
Koeleria bipinnata Franch.
Lagerstroemia L.
Laurus nobilis L.
Lavandula L.
Lavatera cretica L.
Liquidambar styraciflua L.
Lonicera implexa Soland.
Lonicera japonica Thunb.
Lonicera periclymenum L.
Lupinus aridorum McFarlin ex Beckner
Lupinus villosus Willd.
Magnolia grandiflora L.
Magnolia x soulangeana Soul.-Bod.
Medicago arborea L.
Medicago sativa L.
Mentha suaveolens Ehrh.
Metrosideros Banks ex Gaertn.
Myoporum laetum G.Forst.
Myrtus communis L.
Nerium oleander L.
Olea L.
Pelargonium L'Hér. ex Aiton
Perovskia abrotanoides Kar.
Phagnalon saxatile (L.) Cass.
Phillyrea angustifolia L.
Phlomis fruticosa L.
Phlomis italica L.
Pistacia vera L.
Plantago lanceolata L.
Platanus L.
Polygala grandiflora Wight
Polygala myrtifolia L.
Prunus L.
Pteridium aquilinum (L.) Kuhn
Quercus L.
Ratibida columnifera (Nutt.) Wooton & Standl.
Retama monosperma (L.) Boiss.
Rhamnus alaternus L.
Robinia pseudoacacia L.
Rosa L.
Rubus L.
Ruta graveolens L.
Salvia mellifera Greene

Salvia officinalis L.
Salvia rosmarinus Spenn.
Sambucus L.
Santolina chamaecyparissus L.
Santolina magonica (O.Bolòs, Molin. & P.Monts.) Romo
Sapindus saponaria L.
Scabiosa atropurpurea var. maritima L.
Senecio inaequidens DC.
Solidago virgaurea L.
Spartium L.
Strelitzia reginae Aiton
Syringa vulgaris L.
Ulex L.
Ulmus L.
Vaccinium L.
Viburnum tinus L.
Vinca L.
Vitex agnus-castus L.
Westringia fruticosa (Willd.) Druce
Xanthium strumarium L.

Određeno bilje osjetljivo na Xylella fastidiosa subspecies pauca

Acacia Mill.
Amaranthus retroflexus L.
Asparagus acutifolius L.
Catharanthus roseus (L.) G.Don
Chenopodium album L.
Cistus albidus L.
Cistus creticus L.
Citrus L.
Coffea L.
Dimorphotheca fruticosa (L.) Norl.
Dodonaea viscosa (L.) Jacq.
Elaeagnus angustifolia L.
Eremophila maculata (Ker Gawler) F. von Müller.
Erigeron L.
Euphorbia chamaesyce L.
Euphorbia terracina L.
Genista hirsuta Vahl.
Grevillea juniperina Br.
Hebe Comm. ex Juss.
Heliotropium europaeum L.
Hibiscus L.
Laurus nobilis L.
Lavandula L.
Myoporum insulare R.Br.
Myrtus communis L.
Nerium oleander L.
Olea europaea subsp. europaea L.
Olea europaea subsp. sylvestris (Mill.) Rouy
Pelargonium L'Hér. ex Aiton
Phillyrea latifolia L.
Pistacia vera L.
Polygala myrtifolia L.
Prunus L.
Rhamnus alaternus L.
Salvia rosmarinus Spenn.
Spartium junceum L.
Thymus vulgaris L.
Ulex parviflorus Pourr.

Vinca minor L.
Westringia fruticosa (Willd.) Druce
Westringia glabra R.Br.

PRILOG 3

TESTOVI ZA IDENTIFIKACIJU *XYLELLA FASTIDIOSA* I NJENIH PODVRSTA

A. Testovi za skrining i identifikaciju *Xylella fastidiosa*

1. Real time PCR (Harper et al. 2010, 2013) ¹ ;
2. LAMP (Loop-mediated isothermal amplification) (Harper et al. 2010, 2013) ² ;
3. Real time PCR (Ouyang et al. 2013) ³ ;
4. Konvencionalni PCR (Minsavage et al. 1994) ⁴ ;

B. Molekularni testovi za identifikaciju podvrsta *Xylella fastidiosa*

1. MLST (Multi Locus Sequence Typing) (Yuan et al. 2010) ⁵ za sve podvrste;
2. PCR (Hernandez-Martinez et al. 2006) ⁶ za podvrste fastidiosa, multiplex and sandyi;
3. PCR (Pooler & Hartung 1995) ⁷ za podvrstu pauca;
4. Real time PCR (Dupas et al. 2019) ⁸ za podvrste fastidiosa, multiplex and sandyi;
5. Real time PCR (Hodgetts et al. 2021) ⁹ za podvrste fastidiosa, multiplex and sandyi.

1 DOI: 10.1094/PHYTO-06-10-0168;

2 DOI: 10.1094/PHYTO-06-10-0168;

3 DOI: 10.1371/journal.pone.0081647;

4 DOI:10.1094/Phyto-84-456;

5 DOI: 10.1094/PHYTO-100-6-0601;

6 DOI: 10.1094/PD-90-1382;

7 DOI: 10.1007/BF00294703;

8 DOI: 10.3389/fpls.2019.01732;

9 DOI: 10.1111/jam.14903.

PRILOG 4

LISTA ZARAŽENIH PODRUČJA EVROPSKE UNIJE U KOJIMA SE SPROVODE FITOSANITARNE MJERE SUZBIJANJA ŠTETNOG ORGANIZMA

Zaražena područja u Italiji

1. Pokrajina Lecce
2. Pokrajina Brindisi
3. Opštine u pokrajini Taranto:

Avetrana

Carosino

Crispiano

Faggiano

Fasano

Fragagnano

Grottaglie

Leporano

Lizzano

Manduria

Martina Franca

Maruggio

Monteiasi

Montemesola

Monteparano

Pulsano

Roccaforzata

San Giorgio Ionico

San Marzano di San Giuseppe

Sava

Statte

Taranto

Torricella

4. Opštine u pokrajini Bari:

Alberobello

Castellana Grotte

Locorotondo

Monopoli

Polignano a Mare

Putignano

Zaražena područja u Francuskoj

Region Corsica

Zaražena područja u Španiji

Autonomna zajednica Balearic Islands

Zaražena područja u Portugaliji

Region Porto

Dio sljedećih župa koje se nalaze u opštini Espinho:

Anta e Guetim

Espinho

Silvalde

Župe koje se nalaze u opštini Gondomar:

Gondomar (São Cosme), Valbom e Jovim

Dio sljedećih župa koje se nalaze u opštini Gondomar:

Baguim do Monte (Rio Tinto)

Fânzeres e São Pedro da Cova

Foz do Sousa e Covelo

Melres e Medas

Rio Tinto

Dio sljedećih župa koje se nalaze u opštini Maia:

Pedrouços

Dio sljedećih župa koje se nalaze u opštini Matosinhos:

Custóias, Leça do Balio e Guifões

São Mamede de Infesta e Senhora da Hora

Župe koje se nalaze u opštini Porto:

Bonfim

Campanhã

Cedofeita, Ildefonso, Sé, Miragaia, Nicolau, Vitória

Paranhos

Dio sljedećih župa koje se nalaze u opštini Porto:

Aldoar, Foz do Douro e Nevogilde

Lordelo do Ouro e Massarelos

Ramalde

Župe koje se nalaze u opštini Santa Maria da Feira:

Argoncilhe

Fiães

Nogueira da Regedoura

Sanguedo

Dio sljedećih župa koje se nalaze u opštini Santa Maria da Feira:

Caldas de São Jorge e Pígeiros

Canedo, Vale e Vila Maior

Lobão, Gião, Louredo e Guisande

Lourosa

Mozelos

Santa Maria de Lamas

São João de Ver

São Paio de Oleiros

Opština of Vila Nova de Gaia:

Sve župe

NAPOMENA REDAKCIJE: Obrasci koji su sastavni dio ovog Pravilnika trenutno nisu dostupni iz tehničkih razloga.